

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNPAL REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felolós szerkesztő:
ZÁDORV KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szellemi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilvántartási közlemények árszabály szerint számítottak.

Idegen forgalom.

Erkölcsi és anyagi szempontból igen fontos egy városra, községre s vidékre az idegen forgalom. A művelt elemek érintkezése kulturális tekintetéből bir kiváló jelentőséggel. Az a pénz-forgalom, ami az idegenek költségezésére révén keletkezik, kereskedői-, ipari- és üzletérdeket mozdit elő. Az észszerű lokálpolitika tehát emi-nens helyi érdeket mozdit elő az által, ha az idegen forgalmat minden kitelhető módon elősegíti.

Örvendetes tapasztalat szerint testületek, tanintézetek, adhoc társaságok tanulmányut-ra kelnek s látogatásuk köztekintetéből kiszámít-hatlan előnnyel bir.

Jóleső büszkeséggel tapasztaltuk, hogy az utóbbi években nemcsak az ország közeli és távol-vidékeiről, de külföldről is számosan kere-sik fel szentermelésé és faipara révén országos nevezetességgű s a természet csodáit szépségei-vel megáldott völgyünket. Hogy ez kulturális és közgazdasági életünk ismertetésére milyen előnyös, az bizonyításra nem szorul.

Annyi vonzó előnye van a Zsilvölgynek, hogy az idegenek a legnagyobb elismeréssel, sőt érthető elragadtatással dicsérik. És méltán. A rohamos haladásnak olyan szembeszökő je-lenségeivel az országban alig találkozunk, mint ami itt az érdeklődők figyelmét lekötöti. És ez a haladás, ugy a méretek, mint az időtartam tekin-

tetésben a legközelebbi jövőben kétségtelenül fokozódik. A kirándulóknak megfigyelésre és tan-ulumányozásra itt ritka alkalom kínálkozik. De valljuk meg őszintén, hogy vajmi keveset, sőt mit sem teszünk annakézésre, hogy a nagyközönség figyelmét felhívjuk a Zsilvölgy szépségére és a tanulmányozásra alkalmas itteni alkotásokra. Pedig ezzel a saját érdekünket mozdítók elő.

A turisták, a kirándulók elhaladnak mellet-tünk, megtekintve a vajdahunyadi, a dévai várat, mert nem tudják, hogy Szurdok szoros, milyen elragadóan szép, hogy Bóli-barlang a ritkaságok közé tartozik, hogy az ipari munkásság révén alig pár évtized alatt itt tanulmányozásra, sőt csodálatra méltó alkotások létesültek. Ezeket az előnyöket máshol arra használnák, hogy az ide-genekre nézve vonzóvá tegyék. Ebben a tekin-tetben mi semmit sem teszünk. Számtalan eset-ben kiránduló turista-társaságok megfordultak itten, megnézték, dicsérték a bányaműveket s azzal távoztak, mert nem tudták, hogy a Páring 2600 métert meghaladó csúcáról milyen fen-séges a kilátás, hogy Szurdok és Vulkán szo-roznak pártját alig találják még külföldön is és hogy Boli-barlang csodáit természeti ritkaságok közé tartozik.

A vasuti várótermekben és folyósókon szí-nes illusztrációkkal hívják fel egyes fürdők és egyéb helyre az utasok figyelmét. De Petro-zsényről és a Zsilvölgy látni és tanulmányozni valóiról sem ezen, sem egyéb uton nem szerez-

hetnek tudomást azok, akik egyébként örömet szon-nének s itt szerzett tapasztalataikat előnyükre is értékesítenék.

A kedvező idő beálltával utrakelnek a turista, kiránduló és más társaságok. Kíváncsian volna tehát, hogy ezek alkalmas módon tudomást sze-reznek völgyünkéről s bizonyára számosan fel-veendik kirándulásuk programjába az itteni látnivalók megtekintését is. Gondoskodni kel-lene továbbá arról is, hogy a kirándulók itteni tartózkodását minél kellemesebbé tegyék. Hány vendéglős, szállodás, kereskedő és iparos érezné ennek közvetlen hasznát.

Az indirekt előnyöket nem is említjük. Alkalmas módon gondoskodni kellene a kirándulók kalauzolásáról és elszállásolásáról is. Szervezni kellene egy helyi bizottságot, amely gondoskodnék illusztrációkkal ellátott zsilvölgyi »Kalauz« kiadásáról és terjesztéséről, továbbá a kirándulók kalauzolásáról. Nem róna ez az ügy-rend érdeklődőkre terhes feladatott és mégis igen fontos helyi érdeket mozditana elő. Alkalmas módon elő kellene mozditani, hogy a külföldiek bejövetele megkönnyíttessék és azok ne legyenek -- nem okvetlenül szükséges -- zaklatásnak kitéve a mi által elriasztatnak. Lehetőleg megkönnyítendő volna az is, hogy a kirándulók a Szurdok szo-rozba, Románia területére is átmelessenek ter-mészetesen az e tekintetben fennálló törvényes rendelkezések sérelme nélkül.

Mennyire előmozdítaná az idegen forgalmat

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCÁJA.

Végjátzsma.

1898. év novemberének vége felé a meráni Kur-haus előtti pihenőhelyeken meglehetősen nagy számban sütkérezőtt többé-kevésbé beteg magyarok, gyógyulást keresve a nyári meleg napsugarakban. Ott és abban az időben ismerkedtem meg a mesterrel. Idegen ország-ban könnyebben egymásra lel a magyar s a szenvedés, betegség, ha közös sorsa két embernek, hamar egy lé-lekké kovácsol két reménykedő lelket.

Igy voltunk mi is. Egyik ismerősöm mutatott be neki s három nap mulva rokonérzetének bizonyosságául velem jött az unternaisi »Maiser-Hof«-ba ebédelni.

Nem való nekem a table d'aute. Elvesztem az étvágyam, ha azt a sok ételt látom és szivesebben lak-nék ugy, mint te, privát. Ugy-e nem neheztelsz, ha tegezek?

Sőt örülök megtisztelő bizalmasnak — vála-szoltam jóleső szívélyességgel, míg ő baráti érzelte erősítéséül felém nyújtotta apró, vézna kezét.

Tudod, megszerettek — szorongatta a kezem — s te, érzem, vigyázni fogsz rám, mintha testvéred

lennék. Látom, magadra is ügyelsz. Én, tudod egy kissé könnyelmű vagyok, pedig érzem, hogy a bajom komoly.

Vigyázni fogok rád, — fogadkoztam — hisz te nem csak a magadé, hanem Magyarorszáé, honfi-társaid büszkesége vagy s neked meg kell gyógyulnod.

Örökké mosolygó szürkés szemei lezárultak egy másodpercre s ez alatt az arcán valami csodálatos fájó mosoly vonult keresztül. Belejátszott abba a remény, büszkeség, dac, bánat, szenvedés minden érzete, mely fényes álmokkal telt lelken abban a pillanatban átcikáz-hatott. Fájón, keserűen mondta:

Igaz, sokkal tartoznám az életnek, de most kemény legénnyel kell egy partit végig küzdenem. Sze-retném, ha remist érhetnék el vele. De ki tudja ...

Megértettem. A halálra gondolt. Vigasztaltam és délután együtt bolyongtunk lakást keresni. Találtunk is közel az enyémhez Meránban, a Heller-utcában. Az enyém a mellette lévő Passerir-utcában volt, így hát könnyen vigyázhattam rá. A háziasszonya egy koros, jószívű, gömbölyű arcú tiroli özvegy volt, ki, mikor meg-tudta, hogy az ő rózsakertre néző tiszta udvari szobács-kájának ki a lakója, másnapra a nyiló muskátlikat, pál-mákat átültette az ablakai alá.

Ha Magyarorszáé sakk-királya lakik nálam,

legalább a rózsáimmal kedveskedhessek neki, — mon-dotta boldog mosolygással s mikor bizalmasan arra kértem, hogy ügyeljen Charousekre, méltatlankodva csó-válta fejét.

Oh, uram, sok beteget szolgáltam én már ki és az lenne csak a szép, ha ő nem lenne megelégedve velem.

Ügylt is a jó lélek, mert soha sem tért nyugodni addig, míg a mester szobájában világosságot látott.

Végtelen szerény, csendes modora volt a mester-nek, a ruházata meg éppen nem árulta el, hogy kit takar. Mikor megismertem, kopott kávészin felsőkabátot s erősen elhasznált fahéjszíni kemény kalapot viselt. Kissé ritkás, vékony bajusza gondozatlanul lógott alá, félrebillent, lehorgasztott fővel járt s gondolataiba amint elmélyedt, néha mosolygott.

December közepéig, míg hűvösebbé, rövidebbé nem válik a völgybeni nappalok, feljártunk a Gilf-sétány délszaki növényekkel díszített serpentin-utjain a Kühl-hegyre, hol órákon át furdóttunk a napsugarakban s hallgattuk a Passer-patak rohanó árjának egyhangu bugását. Keveset beszélünk. Ő rendszerint elővette ge-latinfigurás kis zsebtárca-sakkját és elmerülve tanul-mányozta a különféle hadállásokat, míg én, a szintén Me-

A n. é. közönség szives figyelmébe ajánlom magánórakbani Zsentrí-boszton tanításomat, melyben specialista vagyok. Továbbá egész nyáron Petrozsényben, a Wagner-féle szálloda tánctermében táncanfolyamot tartok: gyermekek részére d. u. 5.-től 7.-ig, felnőttek részére 8.-tól 11.-ig. Jelentkezni lehet Klein Lipót ur divat-kereskedésében. Tisztelettel Reich Károly okl. táncanató.

például az is, ha piskii, aradi, kolozsvári, csabai, budapesti és egyéb nagyobb állomások várótermeiben a Boli-barlangot, Szurdok-szoros egyes részleteit, Páringot, az itteni bányaműveket stb; ábrázoló képek volnának kifüggesztve s az itteni nevezetességeket és látnivalókat ismertető kalauz volna az állomási tőrszékeken beszerezhető, amely a kirándulókat minden tekintetben utba igazítaná.

Mindezekről az idegen forgalom előmozdítása céljából szervezendő helybizottság gondoskodnék.

Legalább is ezen ügy annyira fontos, mint a színészet, a melynek érdekében színügyi-bizottság alakult és erre a bizottságra se nehezu ne terhesebb feladatt, mint amarra.

A tanárikar hangversenye és táncestélye.

A petrozsényi főgimnázium tanári-kara, f. hó 4.-én a bányatársulati nagyteremben és a kaszinó helyiségeiben nagyszerű táncestélyt és hangversenyt rendezett az intézeti felszerelés gyarapítására. A hangverseny első száma Henrich Viktorné urasszony finom, mélylelkű és kitűnő technikájú zongorajátéka volt. Szerencsésen megválasztott, dallamos darabjait nagy élvezettel hallgatta a közönség és az előadó urhölgy művészetét lelkes ujjazással, szünni nem akaró tapsviharral ismerte el. Huth Margit k. a. adta azután elő Herceg Ferenc «Bekvártélyozás»-című magánjelenetét, nagy gyakorlatról, kitűnő izlésről, szembetűnő előadó képességről bizonyítást tevő lelkes, bájos, kedves játékkal. A hangverseny fénypontja Kürthy Ilonka k. a. énekművésznő három dala volt. A rendezőségnek kétségtelen érdemű kell elismernünk, hogy a művésznőt sikerült a szereplésre megnyerni, s természetesen nagy szerecséjének kell minősítenünk, hogy Őnagysága nem csak művésznő, hanem egyúttal a petrozsényi társaságnak bájos, kedves tagja. Enekeit elélejténünk lehetetlen lesz. Bámúlattal fogunk visszaemlékezni hangjának nagy terjedelmére és erejére kristályos tisztaságára, minden technikai csiszolatlan-ságtól mentes voltára, arra a szuverenitásra, mellyel e hangot az előadott dalokban letett érzések kifejezésének szolgálatába állította és örök elragadtatással a mély, mindent átfogó, meleg érzésre, melyet énekében megnyilvánított. A meghívón megígért két dalt (Gounod Romeo és Juliájának opera áriáját és Taubert Madárdalát) a szíves művésznő a teljesen meghódított közönség lelkes kívánságára egy harmadikkal toldotta meg. Ez előzmények után nem volt nehéz dolga annak a

lelkes kis társaságnak, amely Ábrányi Emilnek «A végrehajtó»-című egy felvonását hozta színre. A közönség szívébe varázsolt meglepetéssel, kidolgozott, természetesen, jókedvű és összhangolt játékkal sikerült mindvégig ébren tartani. Szerető, jószívű, gyöngéd anya, kedves lélek volt öv. Majorné szerepében Pfeiffer Ilka k. a. s vidám, okos, találgató, élénk, bájos Birike szerepében Tribusz Mariska k. a. A főszerep Márton Pál mérnök ur kezébe került (Tribusz Aladár ur távolléte miatt). Jó kézbe. Minden részlete kiterjedő, figyelmes alakításért és mindent átérző beszédéért hivatásos színészek is megirigyelték volna. Diadalmas jelenete után (midőn Fehérvári ügyvédet megszegyenyíti) a közönség percekig tartó tapsviharral fejezte ki tetszését. Epizód szerepét a siker elsőrendű oszlopává tette Roschnál Annie k. a. aranyos humorával és elragadó kedvességű megjelenésével. Ügyes dolgot mutattak még a cinikus és nyers fellépésű ügyvéd szerepében Darvai István és a filozofus tanár jelölt szerepében Gerbner Árpád tanár urak. Pár szóra terjedő szerepével is megtudta szeretetni a közönséget Steiner Rezső ur. A hangverseny kitűnő hangulatu közönséget adott át az azután következő táncestélynek. A tánc csak a reggeli órákban ért véget.

Felülfizetésükért az illetőknek ezuton fejezi ki köszönetét a rendezőség.

Felülfizettek: N. N. 10 kor., Róth Flóris 8 kor., Janza Vazul 7 kor., Rotter Antal, Dr. Gidró Jenő 5—5 kor., Henrich Viktor, Rudolf József, Lotter József, Braun Albert, Schreiner József, Blaschke Aladár 4—4 kor., Dr. Olariu Miklós 3 kor., Becker Dávid, Bocskai Mihály, Klinga József, Dr. Makrai Lipót, Csetényi Emil, Palmer Arthur, Schmidt N., Graffius Vilmos, Jezernicky Elemér 2—2 kor., Salló Károly, Tribusz Gyula, Bíró Agé János, Schäffer Hermann, Gegő Simon, Schwalb N., Barkó N., Kocsis E. 1—1 korona. Összesen: 97 kor., az az Kilencvenhét korona. (Ref.)

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Eljegyzés.** Varjassy Béla vulkáni bányatiszt eljegyezte Szekszárdon Lencz Katicza urleányt.

— **A vármegyei tisztviselők előléptetése.** A kormány tudvalevőleg már ismételtlen megígérte, hogy a vármegyei tisztviselők fizetését megjavítja, úgy, hogy ezek fizetése az állami tisztviselők fizetésével egyenlő legyen. A kormány ezt az ígérte most beváltja, amennyiben 1909. január elsejétől kezdve az összes vármegyei tisztviselők egy fokkal nagyobb rangsorba fognak előlépni. A fizetési tervezet Issekutz Aurél krassószőrény-megyei alispán dolgozta ki. (Illetékes helyről megcáfolták ezt az örvendetes hírt lapunk zártakor. Szerk.)

— **Gyilkos gázrobbanás.** Általános részvétet keltett az a megdöbbentő baleset, melynek Schneeweiss

Dezső petrozsényi fiatal kereskedő eset áldozatul. A nevezett divatárú kereskedőnek szép forgalmu üzlete és lakása a Kossuth Lajos utcában, dr. Ábrahám József házában van. Folyó hó 7-én kedden este 8 órakor kiment a folyosóra, ahol egy két kilós tartalmu liliput acetylenfejlesztő készülék volt. Nagy darab karbidot tett a gépezetbe, amely fennakadt s egy másik darab karbiddal próbálta eltörni, hogy a vízbe essék. Majd gyufát gyújtott, hogy lássa, beleesett a karbid a vízbe. A lángalobbant gyufáról egy égő szilánk levált s beleesett a fejlesztőkészülékbe. Ebben a pillanatban az acetylen-gáz felrobbant, hatalmas dörögés rázkódtatta meg a levegőt és a szilárd épületet, s a gépezet fölé hajlott Schneeweissnak a robbanógáz félarcát s a nyakát szétromcsolta, egyik szeme kifutott és a szerencsétlen ember halálos sérülésekkel élettelenül zuhant a folyosó közepére s pár percnyi borzasztó halálhőrgés után kiszenvedett. A robbanás zajára az áttellenben lakó dr. Weisz József községi orvos nyomban a baleset színhelyére érkezett s már csak a halált konstatálhatta. A szomszédos piactéren felállított sátorban éppen a cirkusz-varieté előadásra gyülekezett a közönség, de a hatalmas dörögés zajára mindenki a szerencsétlenség színhelyére sietett, ahol oly nagy volt a tolongás, hogy Janza főszolgabíró tapintatos intézkedésének köszönhető, hogy esetleg egyéb baleset is nem történt. Közvetlen a szerencsétlen áldozat mellett állott égőgyertyával a cseléd-leány s csodálatos módon annak nem esett semmi baja. Az elszerencsétlenüllétnek özvegye, férje iszonyuan roncsolt tetemeit látva eszméletét veszítette s ugyanazon udvarban lakó Sárossy J. lakására vitték, hol dr. Weisz rendelkezése szerint gyógykezelés s gondozás alá vették. Rajta kívül kis leánya s atyai gondozásában részesült fiatal nővére siratják a pótolhatatlan veszteséget. A tisztességes, szorgalmas kereskedő vezetés balesete nagy részvétet keltett, mely temetésénél, szerdán délután impozáns módon jutott kifejezésre. A nyomban megejtett hatósági vizsgálat megállapította, hogy a baleset a szerencsétlen áldozat vigyázatlanságából történt s így a dévai kir. ügyesség távbeszélő útján adta meg a temetési engedélyt.

— **A zsvölgyi m. kir. bányahivatal deak-garmati vízvezetékének rendezése** iránt a vármegye alispánjához folyamodván a hatósági szakértő javaslatja alapján a kérdéses munkálat tárgyában benyújtott kérvény a tervrajz, valamint a hatósági szakértőnek véleménye a vízjogi törvény 163 §-ának értelmében 1908. évi április hó 5-től 1908. évi május hó 5-ig bezárólag Petrozsény és Livazény községek község-házánál ki van téve. A helyszíni tárgyalás 1908. évi május hó 6-án d. e. 8 órára van Petrozsény község házához kitérve. Az érdekeltek a munkálat elleni netaláni észrevételeiket, akár a közszemlére való kitétel ideje alatt írásban, akár a tárgyalás alatt szóval előadhatják, ellenkező esetben a határozat további meghallgatásuk nélkül fog meghozatni.

juk. Sőt örömmel láttuk, hogy ő, ki eddig az öltözékével oly keveset törődött, a leánya e fölötti csipkelődéseinek hatása alatt, új beruházásokat eszközölt.

— Látja, maga rossz ember — mondta egy nap pajzán kacérsággal a leány — mégis csak hatnak magára a szavaim.

— Miért? — kérdezte csodálkozva a mester.

— Miért? — evődött tovább a leány. — Hát... hát én azt hiszem, hogy az én kedvemért marad itthon.

A mesteren meglátszott, hogy a leány szavai zavarba ejtették. Gondolkodott egy-kissé s aztán, hogy megvillantak a szemei, merészen mondta:

— Azt hiszi talán, hogy szeretem?...

Nem. Nekem csak egy ideálom van. A királyné. Felőle álmodom szüntelen s nem leszek hozzá soha hűtelen.

És azon az estén már nem tanított benünket a mester, ott sakkozott a Kurhaus füstös játéktérben. Szomoruan láttuk, hogy mind gyakrabban mutatkoznak halvány, vértelen arcán a ház rózsái. Egy reggel, szokásom szerint, amint átmentem hozzá, a háziasszonya rémült arccal fogadott.

— Az ur egész éjjel rosszul volt. Félrebeszél, sakkozott, öltözké nélkül el akart menni hazulról. Hívja el az orvost, rosszul van, szegény.

Szó nélkül futottam kezelő orvosáért, dr. Lippa-ért, ő azonban szintén betegen feküdt. Így elmentem az enyémhez, dr. Kentzlerhez (aki most Gleichenbergben működik) hogy látogatnám meg a mestert. Aztán visszatértem a beteghez. Óvatosan nyitottam rá az ajtót, ágyban ülve találtam. Előtte egy kis asztalka volt, rajta sakkváson s a figurák. Játsozott. Észre sem vette, hogy beléptem. Az arca sápadt volt, a szemei beesve, a haja

rában időző Tábóri Róbertnél kapott könyveket olvastam. A mester ez idő alatt szépen javult. Reménykedett és tervezgette, hogy ha egészsége engedi, pihent erővel vesz részt a párisi világversenyen.

— Látod, az öreg, csontos partner ellen ez az egy hónapig tartó húzás sikerült — nevetett elégedetten — ha így megy továbbra is, megmattolom az öreget.

Azonban a következő hónapban már a vén csontosan volt a huzás sora. Huzott is rövidesen. A meser egy este a Kurhaus játéktérben valami sakkozó társasággal került együvé s feltámadt benne a játékszenvedély. Éjfélragyogtatta hatalmas, káprázatos tudását, legyőzve az összes ellene küzdőket.

— Szemben játszottam, mint eddig bármikor — mondta másnap s míg a szemei ragyogtak, az arca kipirult.

Épp a Passer fölötti Zenő-hídon haladtunk át Ober-Mais felé, mikor hirtelen erős köhögés vett rajta erőt. Befogódzott a karomba s a roham elmúltával, amint verejtékező arcát letörölte zsebkendőjével s a szá-jához vitte, piros vérfolt maradt rajta. Megrémült ő is, én is. Hosszas rábeszélés után sikerült egy napra szobájában tartanom, de miután a vérzés többé nem jelentkezett, harmadnap kísértünk s egy melegebb galléros köpenyt vettünk s akkor szomorun, csüggetegen mondta:

— Előbb kellett volna ezt tennem. Megcsalt az öreg. Belehajszolt a játékba, felhevültem s orozva támadt rám a hideg éjszakába, lerombolva győzelmi reménységemet.

Ettől kezdve bizonyos elkeseredettséggel párosult könnyelműség kezdett elhatalmasodni a lelkületén.

Híába óvtuk most már többen. Köztünk egy fekete-

szemű bájos pesti urleányka, ki beteg bátyját ápolgatta ugyanabban a házban. Nem használt a sok kérés és beszéd. Esténként, hogy szerte osztott a kis társaság, kérésünkre Charousek erősen fogadkozott, hogy vacsora után nem távozik el hazulról. És mégis másnap a jó tiroli néni szemrehányólag közölte velünk:

— Der Herr Schach-König ist abermals um Mitternacht nach heimgeliehet.

Lágy, baráti hangon korholtuk a mestert s ő fitymáló grimacet vágva arcával, lemondón legyintett a kezével.

— Még ez nem a végjátásma, még szabad egy kissé könnyelműnek lennem.

A kis galambszívű, feketeszemű leánya különösen aggódott a mester állapota fölött s az ő javaslatára haditanácsot ültünk, hogy mivel lehetne a mestert a káros kimaradásoktól elvonni. A leányának volt köztünk a legtesztetesebb ötlete.

— Én majd felkérem, hogy tanítson meg mindannyiunkat sakkozni.

Örömmel járultunk a tervhez s az nap este már együtt ült a kis társaság, figyelve, lesve a mester halk, fátályozott hangon tartott előadását. A kis galambszívű leánya is oda hajlott a hatvannégyezőjű váson felé s szinte visszatartott lélegzettel, izgatott, ragyogó arc-kifejezéssel nézegette, hogy mint kavarognak az apró figurák a csatatéren a nagy hadvezér káprázatos irányításai nyomán, Vigan boldogan kacagott, mikor 15-20 lépésre mindannyiunkat megmattolt a mester.

Tíz órakor, hogy megszólaltak a szomszédban lévő plébánia-templom koncertező harangjai, kiki hazatért. Így titkon örvendeztünk, hogy a mestert otthon tarthat-

— **A Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Részv. Társ. Iparos Ifjusága** Petrozsényben, a társulati (Györke) vendéglőben folyó évi április hó 20-án, (husvét másodnapján) táncmulatsággal egybekötött jótékony célú műkedvelő-előadást rendez. A tiszta jövedelem a Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíj-Egyletének 110-ik Petrozsényi Fiókpénztár külön alapja javára fordítatik. Beléptíj: 1-ső és 2-ik sor 1 korona 60 fill., a többi sorok 1 kor. 20 fillér; állóhely 1 korona. Pénztárnyitás este 7, kezdete 8 órakor. A zenét Mezei Ferenc zenekara szolgáltatja. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Szinre kerül: «Felhő Klári». Eredeti népszínmű 3 felvonásban. Irtá: Rátkai László. Rendező Györösy Jenő. Közreműködnek: Betlendi Erzsike, Butyka Jolánka, Eizler Olga, Imre Juliska, Imre Zsuzsika, Szuhi Berta, Albert Ferenc, Bóhné Albert, Bóhné Henrich, Eizler Albert, Kurkó János, Löwi Sándor, Szuhi István, Skovrán Mihály, Szuhi Ferencz, Sándor János, Tauh Lajos, Ulrich István.

— **Műkedvelői előadás Petrillán.** A Petrilladeákbaníj ifj. egyesület saját könyvtára javára, f. év április hó 20-án, saját helyiségében műkedvelő-előadással egybekötött zártkörű táncmulatságot rendez. Beléptíj: személyjegy 1 korona, családijegy 3 személyig 2 korona. Kezdeté este fél 8 órakor. Zenét a petrozsényi zenekar szolgáltatja. Ételekről és italokról gondoskodva van. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Szinre kerül a «Gyimesi vadvirág» Géczi I. népszínműve. Közreműködnek: Knébel Karolina k. a., Lerch Ágnes k. a., Ritter Fáni k. a., Schenk Mariska k. a., Schmieder Emilia k. a., Egyed András, Knébel Jakab, Knébel Rezső, Kerl Péter, Kerl Albert, Kerl Ferencz Knébel Frigyes, Keiling Rezső, Ladó István, Rád Miklós, Schenk Manó, Simon Frigyes, Urszu József, Vencel György, Venczel József.

— **Kitett csecsemő.** Szokatlan és a maga nemében községyünkben ritka bűneset foglalkoztatja a petrozsényi csendőrséget. Nem kevesebb, mint egy eddig az ismeretlenség homályában burkolózó anya rémtettéről van szó, aki a múlt héten valamely éjjel a petrozsényi csapzott, kuszált s az ajkai vértelenek. Fénylő, lázas tekintettel szemlélte, kémlelte a hadállásokat s lassan, óvatosan tologatta a figurákat, aztán jegyezgetett. Közben megszólaltam:

— Jó reggelt, édes Karukám, hallom, rossz éjjeled volt.

Hallgatásra intett, könyörgőn összefonta a kezeit s csak ennyit válaszolt halk, lázas suttogó hangon:

— Ne zavarj.

Hallgattam tehát, oda kuporodtam az ágya végéhez s egy ideig elnéztem szenvedő, komoly átszellemült arcát. Majd lehajtottam a fejem s vártam az orvos érkezését: a játszma végét. Mielőtt az orvos megérkezett volna, bevégezte a játszmát. Idősegen felrelokta az asztalkát, lesöpötte paplanáról a figurákat s hogy felem nyújtotta s megszorította láztól izzó kezével jobbomat, sohajta mondta:

— Most már tisztába vagyok mindennel.

— Nem értelek.

— Pokoli ideám támadt. Egy végjátzmát állítottam fel, aztán én játszottam a fehérrel . . . az öreg kaszás a feketével . . . De . . . megvert . . . tizenhárom húzásra matt lettem.

— Tudom, hogy lázas vagy, beteg vagy, nincs semmi jelentősége. Pihenj le, mindjárt jön az orvosom, a tied beteg.

— Orvos? Minek? Főlösleges. Tizenhárom hónap, aztán vége mindennek — sutogta szomorú, bánatos hangon — meglásd, igaza lesz a végjátzmának.

— Dehogy lesz. Babona.

Az ajton épp alkalmas pillanatban kopogtatott az orvos, legalább Charousek nem vette észre szánakozásom fájó könyeit.

Az orvosnak azonban bevallotta, hogy napokon át fent járt a gyöttrő lázzal s szuró fájdalokkal mellkasában. Ez alkalommal 40 fokos lázt, tüdő- és bélvérzést konstatált nála az orvos.

Mikorra a Gili-sétányon a márciusi meleg napok bontogatni kezdték a mandolafák illatos korai virágait, Pestről megérkezett dr. Bródi s hazaszállította a nagybeteg mestert. Tizenhárom hónap múlva, amint megjátszotta, be is fejezte élte sakkjátzmáját, mert 1900. április 18-ára a tétényi temető gazdagabb lett egy sirhalommal, Magyarország pedig szegényebb egy világhírű, lángelméjű hű fiával, a sakkművészet Petőfi-jével.

Kulinyi József.

temetőbe csempészte bűnös szerelmének gyümölcsét. A csecsemőt, — amely a helyszínen megjelent dr. Schulek Jenő orvosi véleménye szerint alig 3 hónapos lehet és 2 napja lehetett a temetőben — Látuklik Miklós temetőőr találta meg. A bűnös anya kézrekerítése iránt erősen folyik a nyomozás.

— **A petrozsényi m. kir. szénbányásziskola növendékei** 1908. évi április hó 26-án a Wagner-féle szálló összes termeiben Kantner Jánosné urnő védnoksége alatt jótékony célú, zártkörű táncmulatságot rendez. Beléptíj: személyjegy 2 korona, családijegy (3 személyig) 5 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések a jótékony cél érdekében köszönettel fogadtnak. A tiszta jövedelem a saját lobogójuk megszerzésére fordítatik. Zenét Péter Károly I.-ső petrozsényi cigányzenekara szolgáltatja.

— **Pályázati felhívás honvéd-bakancsok szállítására.** A m. kir. honvédelmi miniszter értesítette az aradi ker. és iparkamarát arról, hogy a m. kir. honvédség 1909. évi rendes lábbeli szükségletének 50%-a, vagyis 11.080 pár bakancs — fatalpsegek nélkül — az ismert feltételek mellett a hazai kisiparosoknál fog megrendeltetni és elkészíttetni. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter az évi szükséglet 55%-ának szállítását régebbi és megbízhatónak talált kisiparosoknak és ezek szövetkezeteinek 1912. év végéig már biztosította, s erről az alulírt kamara 2648/907. számú kiadványával a múlt év december havában az érdekelt szövetkezeteket értesítette. A még fennmaradó 45%, vagyis 4986. pár bakancs szállítására ennél fogva csak azon kisiparosok, illetőleg ezek szövetkezetei pályázhatnak, a melyeknek a szállításban való részesedés előzetesen a fentemlített rendelkezéssel biztosítva nincs. A pályázatok ott, ahol ipartestület van, ennek útján, különben pedig közvetlenül az alulírt kamarához csak azok által nyújtható be, akik a munkát értik és abban tényleg részt is fognak venni. A bakancsokért fizetendő összeg az 1908. évi átlagos bőrárak alapján állapítatik meg, a beszállításhoz azonban tekintettel arra, hogy ezen megállapítás csak 1909. február havában történhetik meg, az 1907. évi bőrárak alapján megállapított egységárat (páronként 12 kor, 55 fillért) fizeti ki a miniszter s a netán mutatkozó különbség utólagos elszámolás útján nyer kiegyenlítést. A beszállításnak Budapestre a honvéd központi ruhatárhoz legkésőbb f. évi december hó végéig kell megtörténni. A beszállítási költségket azon kisiparosok, kiknek lakohelye Budapesttől 400 kilométernél közelebb van, sajátjukból tartoznak viselni, míg a Budapesttől 400, vagy ennél több kilométer távolságra lakó kisiparosoknak az általuk fizetendő vasúti szállítási költség a honvéd központi ruhatár által visszatérítetik. A szállítmányoknak katonai szállítmányként való feladására a vállalkozónak nincsen igénye, azon vállalkozók azonban kik a vasúti szállítási költségeknek megtérítésére igényt nem tarthatnak, (Budapesthez 400 kilométernél közelebb laknak) a szállítmány átvétele után a honvéd központi ruhatár parancsnoksága által megfelelően záradékolandó és az illetőknek visszaadandó fuvarlevelek alapján a fizetett polgári és katonai díjszábszerint illetékes vasúti szállítási költségközzötti különbséget az illetékes vasút igazgatóságánál visszatérítés útján igényelhetik. A kereseti összegek a szállítmány átvétele után a honvéd központi ruhatár által kiállítottó s az illető iparos vagy meghatalmazottja esetleg a fentnevezett intézet által a honvédelmi minisztérium iktató hivatalába benyújtandó «Átvételi bizonyítvány» alapján — haladéktalanul — az illető iparos lakóhelyén levő, vagy ahhoz legközelebb fekvő adóhivatali pénztárnál központilag utalványoztatnak, s az utalvány-rendelet kibocsátásáról az érdekeltnek közvetlenül értesítenni fognak. Könnyű cipők a f. évben sem rendeltetnek meg. A pályázni óhajtó iparosok és ezek szövetkezetei ajánlataikat az eddigi módzatoknak megfelelő felszerelésben illetékes ipartestületeik útján akként nyújtás be, hogy azok legkésőbb folyó évi április hó 20-ig a kamarához mulhatlanul beérkezzenek, mert a késedelmesen beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Aradi kereskedelmi és iparkamara.

— **Az egyleti szervezkedésről.** A belügyminiszter a következő rendeletet adta ki: Az országos jellegű munkás egyesületek helyi szervei megalakulásának bejelentései alkalmával az tapasztaltatott, hogy a helyi szervek (különösen az u. n. helyi csoportok) ügyrend, ügykezelési szabályzat, házirend stb. elnevezés alatt olyan, állítólag az anyaezseület közgyűlése által megállapított szabályzatokkal vannak ellátva, melyek a

122000—906. sz. itteni körrendelet 7. pontjának második bekezdésben foglaltakkal is ellentétben, oly intézkedést tartalmaznak, melyek a tagok jogai és kötelességei, különösen a tagok pénzbeli járulékai, valamint a helyi szervek (befizető helyek, szakosztályok, helyi csoportok) működésének irányítására nézve az alapszabályokban megállapított kereteket túlhaladják.

Az egyleti szervezkedés természetéből következik, hogy az egyleti alapszabályoknak rendeltetése épen az, hogy az illető egyesület tagjainak jogai és kötelességei felől, úgy a tagok, mint a tagok érdekei szempontjából szükséges felügyeletet gyakorló hatóságok — teljesen tiszta képet nyújtsanak. Nyilvánvaló tehát, hogy az anyaezseület, vagy annak bármely szerve által — bármiféle elnevezés alatt — kiadott oly szabályzat, mely az alapszabályokban megállapított kereteket túlhaladja s a tagokra (pl. lapjárulék vagy egyéb címen) oly pénzbeli járulékot vet ki, melyről az alapszabályok egyáltalában nem intézkednek — tulajdonképpen teljesen hatálytalan, s a tagokat egyáltalán nem kötelezi.

Tekintettel tehát arra, hogy az országos jellegű munkásegyséletek alapszabályai a tagoknak kötelességévé teszik azt, hogy az országos egyesületek (szövetség) közgyűlése által alkotott ügyrendnek is alávetessék magukat és tekintettel arra, hogy ezen országos egyesületek (szövetségek) tényleg adnak ki ügyrend, ügykezelési szabályzat, házirend stb. elnevezések alatt — külön szabályzatokat és pedig különösen az u. n. helyi csoportok számára — a 122000—906. sz. alatt általán kiadott körrendelet kiegészítése képen ezennel elrendelem, hogy a helyi szervek (befizetőhely, szakosztály, helyi csoport) megalakulásának bejelentése alkalmával — a 122000—906. sz. körrendelet 2. pontjában felsorolt kelékeken kívül — bekívántassanak a fent említett szabályzatok is s amennyiben a bemutatott szabályzat, vagy szabályzatok — az alapszabályokkal összehasonlítva — a tagok jogai és kötelességei, valamint a helyi szerv működésének irányítására nézve az alapszabályok keretét túlhaladó intézkedéseket tartalmaz, vagy tartalmaznak — a helyi szerv megalakulásának tudomásul vétele megtagadandó.

— **Jelöltek felvétele a cs. és kir. nagyszabasi gyalogsági hadapródiskolába.** Az első évfolyam az 1908—9-iki tanév kezdetével szeptember hó közepe táján körülbelül 25—30 oly testileg alkalmas ifjú vétetik fel, aki f. év szeptember 1-ével 14-ik életkorát már elérte, de a 17-iket még át nem lépte, hajlammal bír a katonai pálya iránt és valamely közép- vagy polgári iskola 4 alsó osztályát legalább elégséges eredménnyel végezte. A felvételi vizsgára és a kérvények szerkesztésére nézve bővebben nyilatkozó «felvételi szabályok» 45 fillér beküldése után a hadapródiskolánál kaphatók. Fizetési hely iránti felvételi kérvények már az 1907—8-ik évi iskolai végbizonyítvánnyal is ellátva, legkésőbb f. év július hó 8-áig az iskolaparancsnokságnál nyújtandók be. Ha a jelölt esetleg pótvizsgára utasított, akkor a kérvényhez ideiglenes bizonyítvány melléklendő. Hiányosan felszerelt, közvetlen a betérjesztési határnapon (július 8.) beérkező kérvények nem vehetők figyelembe. Magyar állami alapítványi díjmentes helyre pályázóknak folyamodványát a m. kir. honvédelmi minisztériumhoz terjesztendő be. Az ebbeli «Pályázati hirdetmény» a benyújtási időpont, valamint minden más adatok kihirdetésével, a «Rendeleti Közlönyben» (esetleg a Budapesti Közlönyben) közzétetik.

— **Pályázati hirdetmény 600 koronás iparos tanulmányi ösztöndíjra.** Az iparosok képzése szempontjából felette üdvös, hogy a külföldi ipar viszonyait tanulmányozzák és az ott tapasztaltakat itthon értékesítsék. E végből a kereskedelmi m. kir. miniszter az aradi kereskedelmi és iparkamara területére is évenként egy 600 koronás iparos ösztöndíjat rendszerezett. Ezen ösztöndíjra az alólírt kereskedelmi és iparkamara ezennel pályázatot hirdet és felkéri a kerületbeli ipartestületeket, hogy e pályázatot a saját hatáskörükben minél szélesebb körben meghirdessék, az arra érdemes iparos ifjakat a pályázatban részvétellel buzdítsák és őket utasítsák, hogy pályázataikat f. évi május hó 15-éig az aradi kereskedelmi és iparkamara címére okvetlenül beküldjék. A pályázatban a folyamodó lakóhelye, családi és vagyoni viszonyai, foglalkozása, előképzettsége, nyelvismeretei, erkölcsi magaviselete, esetleges tanulmányai, az általa esetleg elnyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén teendő utazás irányára részletesen megjelölendő, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és

vajjon biztosítva ven-e előre is egy megfelelő külföldi gyárban, vagy műhelyben való alkalmaztatása, esetleg valamely külföldi szakiskolába való felvétele. Megjegyezzük, hogy az illetőnek kötelezettséget kell vállalnia az iránt, hogy az ösztöndíj különbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába és külföldön szerzett ismereteit itt fogja értékesíteni. Azok, akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek az ösztöndíjra nem számíthatnak. A kiskorúakért atyjuk vagy gyámjuknak kell kezességet vállalniok a fenti kötelezettség betartása tekintetében. Aradon, 1908. március hó 28-án. Aradi kereskedelmi és iparkamara.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. V. Petrozsény. Kérném lehetőleg a hét első napjain beküldeni, hogy a husvét szombat közölhető legyen. Most későn érkezett.

Eladó háztelkek.

A Malea-utcában lakházak építésére alkalmas több telek szabad kézből eladó.

Tudakozódni lehet: E LAP KIADÓHIVATALÁBAN.

Értesítés.

Mély tisztelettel alulírott becses tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy Petrozsényben az „Emke” szállodát, vendéglőt és italmérést — volt üzlettársam, Weisz Jenőtől elválva — egyedül kezelem és vezetem.

A m. t. közönség kegyes támogatását kérem:

Sohr Henrich.

5 FIATAL EMBER egy megfelelő bebutorozott szobát keres. — Tudakozódni lehet e lap kiadói hivatalában.

Épület- és butorasztalos.

Tisztelettel felkérem Vulkán és vidéke igen tisztelt közönségét, hogy építkezés és butorrendelésnél hozzám bizalommal fordulni sziveskedjék, amennyiben legjobb minőségű száraz anyagaimból a legszolidabb és legizlésebb kivitelben a legutányosabb áron és legpontosabban készítek: **épület-, butor-, portál,** szóval a faipar körébe tartozó munkákat.

Kiváló tisztelettel:

SZÜLE JÁNOS
asztalosmester, Vulkán.

5-12

TIRGRAM-POR

az egyedüli szer, mely az összes rovarokat gyorsan és alaposan kipusztítja; üvegben —.30, —.60 l.— és 2.— koronáért kapható.

TIRGRAM TINKTURA

Csakis **poloskák** ellen üvegben —.40, —.80, 1.20, 2.60 és 5.— koronáért kapható minden jobb drogériában, fűszer- és festék-kereskedésben, ahol Tirgram-Plakátok ki vannak függesztve. Ügyeljenek a „TIRGRAM” névre. Gyár:

Budapest, IV. ker., Károly-utca 1.

Sz. 1906/908.

Pályázati hirdetmény.

Hunyadvármegye petrozsényi járáshoz tartozó Petrilla körjegyzőségben a segédjegyzői állás lemondás folytán üresedésbe jövén, ezennel pályázatot hirdetek. Ezen állás javadalmazása évi 1000 korona fizetés és 300 korona lakbér.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. évi I. t.-c. 6 §-a, illetve az 1900 évi XX. t.-c. 3 §-a értelmében felszerelt és eddigi működésüket igazoló kérvényüket felettes hatóságuk útján **f. évi április 20-ig** bezárólag adják be, mivel a később és nem hivatalos uton érkezőket tekinteten kívül fogom hagyni.

A választás napját **1908. év április 30-án délelőtt 9 órára** a petrillai körjegyzői irodába tűzöm ki.

Petrozsény, 1908. március hó 27-én.

Janza Vazul
főszolgabíró.

Eladó ház.

Kisbaáron egy korcsmahelyiséggel, lakházzal, udvar és egy nagy kert, szabadkézből eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal:

FINTANA JÁNOS.
kereskedővel, (Kisbaár).

Eladó ház.

A Malea-utcában, a volt Martina-féle 807. számú ház szabadkézből eladó.

Értekezhetni lehet: **RÓTH KÁROLY**
tulajdonossal.

.. Épület- és butor asztalos. ..

Van szerencsém a tisztelt nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy a Malea-utcában szolidan berendezett

ASZTALOS MŰHELY

nyitottam, amennyiben bátor vagyok a nagyérdemű közönség részére bármilyen munkát, a mely e szakmába vág elvállalni, ugymint: épület-, butor és portál munkákat a legszolidabb ár mellett, mert módomban van bármelyik helybeli asztalos-mesterrel versenyezni.

SZOLID ÉS PONTOS KISZOLGÁLÁS!
Maradok kiváló □ tisztelettel:

Gadó Béla.

Eladó ház.

Petrozsényben, a temető utcában egy 3 szobából, pince, konyha, istálló és udvarból álló lakházamat szabad kézből eladom.

Loy János.

Szép és tartós áruk, olcsó árak gyors kiszolgálás jelszavam.

WEISZ REZSŐ DIVATÁRUHÁZA PETROZSÉNY.

A tavaszi évad alkalmával legyen szabad tisztelettel értesíteni a nagyérdemű vevőközönséget, hogy bevásárlási utamról e napokban tértem vissza s kedvező bevásárlások által abba a kellemes helyzetbe jutottam, hogy **dacára a minden cikkben történt nagy áruemelkedéseknek**, dusan ellátott raktáramon az árukat még a régi olcsó árak mellett bocsájthatom a tisztelt közönség rendelkezésére; elvem lévén:

„Kis haszon, nagy forgalom!”

Üzletembe bevezettem Magyarország egyik leghíresebb cipőgyárának, a:

VÁCZI KOBRÁK Czipőgyár készítményét,

melynek kiváló tartóságáért felelősséget vállalva, azt a legkisebb haszon mellett bocsátom a t. vevőközönség rendelkezésére. Ezenkívül kapható nálam mindenféle egyéb jó gyártmányu **czipő** a legnagyobb választékban.

Rőfös árukban: Vászón, chiffonok, oxford, zefir, kanavász, továbbá női szövetek, a legolcsóbbtól a legfinomabbig, delin, felső ruhára való vászón, batist, (himzett) satin, carton stb. szintén a legduzsabb választékban kapható.

Női blousok: Selyemből, szövethől, nemkülömben mindenféle mosható kelméből előállítva, ugyszintén női kalapok, leányka ruhák, keztyűk, gallér és kézelők, nyakkendők, férfi, női és gyermek harisnyák, zsebkendők stb. stb.

Rendkívül nagy választék szebbnél szebb női övekben, férfi ingek és kalapokban.

Midőn még a nagyérdemű közönségnek fentebb részletezett áruimat b. figyelmébe ajánlani bátor vagyok, kérem, hogy nb. látogatása által azoknak jó minőségéről és olcsóságáról személyes meggyőződést szerezni méltóztassék.

Szolid és pontos kiszolgálásról előre is biztosítva, vagyok a m. t. vevőközönségnek kitűnő tisztelettel:

A hires 392. sz. a. törv. védett „ERNA VÁSZON” egyedüli raktára.

WEISZ REZSŐ.

Az olcsó bevásárlás lelke, semmit soha hitelbe!